

ΠΛΑΤΩΝΟΣ - ΣΥΜΠΟΣΙΟ

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΗ 201d1 – 212c2

ΜΕΡΟΣ 4^ο (206b1 – 207a4): Η αναπαραγωγή του ανθρώπου είναι συνάρτηση της 'ομορφιάς'.

Οι άνθρωποι αισθάνονται την φυσική ανάγκη της δημιουργίας, είτε σωματικά είτε ψυχικά. Αυτή η δημιουργία συντελείται στα πλαίσια μόνο του κάλους και της ομορφιάς. Η αίσθηση της δημιουργίας δεν κατευθύνεται στο ωραίο, αλλά διεγείρεται από το ωραίο.

206 b 1 Ὅτε δὴ τοῦτο ὁ ἔρως ἐστὶν αἰεὶ, ἢ δ' ἢ, τῶν τίνα τρόπον
διωκόντων αὐτὸ καὶ ἐν τίνι πράξει ἢ σπουδῇ καὶ ἢ σύντασις
ἔρως ἂν καλοῖτο; τί τοῦτο τυγχάνει ὃν τὸ ἔργον; ἔχεις
εἰπεῖν;

5 Οὐ μεντὰν σέ, ἔφην ἐγώ, ὦ Διοτίμα, ἐθαύμαζον ἐπὶ
σοφίᾳ καὶ ἐφοίτων παρὰ σέ αὐτὰ ταῦτα μαθησόμενος.

Ἄλλὰ ἐγώ σοι, ἔφη, ἐρῶ. ἔστι γὰρ τοῦτο τόκος ἐν
καλῷ καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν.

10 Μαντείας, ἦν δ' ἐγώ, δεῖται ὅ,τι ποτε λέγεις, καὶ οὐ
μανθάνω.

206 c 1 Ἄλλ' ἐγώ, ἢ δ' ἢ, σαφέστερον ἐρῶ. κυοῦσιν γάρ, ἔφη,
ὦ Σώκρατες, πάντες ἄνθρωποι καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ
τὴν ψυχὴν, καὶ ἐπειδὴ ἐν τινὶ ἡλικίᾳ γένωνται, τίκτειν
ἐπιθυμεῖ ἡμῶν ἡ φύσις. τίκτειν δὲ ἐν μὲν αἰσχροῦ οὐ
5 δύναται, ἐν δὲ τῷ καλῷ. ἢ γὰρ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς
συνουσία τόκος ἐστίν. ἔστι δὲ τοῦτο θεῖον τὸ πρᾶγμα,
καὶ τοῦτο ἐν θνητῷ ὄντι τῷ ζῳῷ ἀθάνατον ἔνεστιν, ἢ κῆσις
καὶ ἡ γέννησις. τὰ δὲ ἐν τῷ ἀναρμόστῳ ἀδύνατον γενέ-

d 1 σθαι. ἀνάρμοστον δ' ἐστὶ τὸ αἰσχρὸν παντὶ τῷ θεῷ, τὸ
δὲ καλὸν ἀρμόττον. Μοῖρα οὖν καὶ Εἰλείθυια ἡ Καλλονὴ
ἐστὶ τῇ γενέσει. διὰ ταῦτα ὅταν μὲν καλῷ προσπελάζη
τὸ κυοῦν, ἴλεών τε γίγνεται καὶ εὐφραινόμενον διαχεῖται
5 καὶ τίκτει τε καὶ γεννᾷ. ὅταν δὲ αἰσχροῦ, σκυθρωπὸν τε
καὶ λυπούμενον συσπειρᾶται καὶ ἀποτρέπεται καὶ ἀνείλλεται
καὶ οὐ γεννᾷ, ἀλλὰ ἴσχον τὸ κύημα χαλεπῶς φέρει. ὅθεν δὴ
τῷ κυοῦντί τε καὶ ἤδη σπαργῶντι πολλὴ ἡ πτοίησις γέγονε
e 1 περὶ τὸ καλὸν διὰ τὸ μεγάλης ὠδίνος ἀπολύειν τὸν ἔχοντα.
ἔστιν γάρ, ὦ Σώκρατες, ἔφη, οὐ τοῦ καλοῦ ὁ ἔρως, ὡς
σὺ οἶει.

Ἄλλὰ τί μὴν;

5 Τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ τόκου ἐν τῷ καλῷ.
Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. τί δὴ οὖν τῆς γεννήσεως; ὅτι
ἀειγενές ἐστὶ καὶ ἀθάνατον ὡς θνητῷ ἡ γέννησις. ἀθα-

207 a 1 νασίας δὲ ἀναγκαῖον ἐπιθυμεῖν μετὰ ἀγαθοῦ ἐκ τῶν ὁμο-
λογημένων, εἴπερ τοῦ ἀγαθοῦ ἑαυτῷ εἶναι ἀεὶ ἔρως ἐστίν.
ἀναγκαῖον δὲ ἐκ τούτου τοῦ λόγου καὶ τῆς ἀθανασίας τὸν
ἔρωτα εἶναι.

ΣΧΟΛΙΑ

206b1 Ὅτε δὴ τοῦτο ὁ ἔρως ἐστίν ἀεὶ: *‘αφού λοιπόν ο έρωτας είναι αυτό εδώ το πράγμα’*, δηλ. *‘αυτό που είδαμε προηγουμένως, η επιδίωξη για ό,τι είναι καλό’*. Τα χφφ. έχουν την γραφή *‘τούτο’*, όμως σωστότερη είναι η διόρθωση *‘τούτων’* (Bast), διότι η Διοτίμα δεν ενδιαφέρεται για το *‘τι είναι ο έρωτας’*, δηλ. για το κατηγορούμενο, αλλά για το *‘σε ποιόν ανήκει ο έρωτας’*, ή αλλιώς *‘ποιός είναι ερωτευμένος, ο εραστής ή ο ερώμενος’*. Και από ό,τι έχει πει μέχρι τώρα (Μέρος 3^ο) ο έρωτας ανήκει στον *‘εραστή’*. Άρα αυτό που χρειαζόμαστε δεν είναι το κατηγορούμενο *‘τούτο’*, αλλά μια γενική κατηγορηματική **b1-3 τῶν τίνα τρόπον...ἔρως ἂν καλοῖτο:** στην ερώτηση αυτήν έτσι όπως είναι συντακτικά διατυπωμένη είναι ενσωματωμένα δυο διαφορετικά ερωτήματα, τα οποία είναι τα εξής: (i) *‘με ποιόν τρόπο και με ποιές ενέργειες μπορεί το ενδιαφέρον αυτών που επιδιώκουν τα καλά πράγματα να ονομαστέί έρωτας;’* (ii) *‘είναι δυνατόν το ενδιαφέρον εκείνων που επιδιώκουν τα καλά πράγματα να ονομαστέί έρωτας;’* Η μτφρ. με βάση την εικόνα του πρωτότυπου κειμένου και την σειρά των λ. είναι η εξής: *‘των ανθρώπων εκείνων – οι οποίοι με ποιόν τρόπο αλήθεια και με ποιά ενέργεια επιδιώκουν αυτά τα καλά πράγματα – μπορεί τελικά το ενδιαφέρον τους και ο συντονισμός τους να ονομαστέί έρωτας;’* Ή πιο απλά: *‘μπορεί τελικά το ενδιαφέρον και ο συντονισμός των ανθρώπων εκείνων που επιδιώκουν τα καλά πράγματα να ονομαστέί έρωτας, και με ποιό τρόπο και μέσω ποιάς ενεργείας;’* Η δεύτερη μτφρ. είναι αυτή που έχω υιοθετήσει. **τίνα τρόπον:** αιτιατική του τρόπου. **b2 ἐν τίνι πράξει:** εμπρόθετος προσδ. του οργάνου. **ή σπουδή καὶ ἡ σύντασις:** υποκείμενα. **b3 ἔρως:** κατηγορούμενο. **τί:** κατηγορούμενο. **τούτο...τὸ ἔργον:** i.e. *‘τοῦ έρωτος’*. **b3-4 ἔχεις εἰπεῖν;** ο ανυποψίαστος αναγνώστης, και ο μη μυημένος στην Πλατωνική λογική περί έρωτος, δεδομένου ότι πιο πριν (Μέρος 3^ο) η Διοτίμα διετύπωσε την άποψη πως ο έρωτας διεγείρεται από την αίσθηση της *‘ομορφιάς’* και της *‘καλοσύνης’*, θα περίμενε τώρα που η Διοτίμα μπαίνει στην διερεύνηση του ορισμού του *‘έρωτα’*, να ακούσει ηδονιστικές θεωρίες και αντιλήψεις για αισθητηριακές ικανοποιήσεις, οι οποίες θα παραπέμπουν σ’ ένα έστω και φιλοσοφικά καλυμμένο σεξισμό. Τίποτε όμως από αυτά δεν πρόκειται να ακουστεί. Ο έρωτας για τον Πλάτωνα απέχει πολύ – είτε ως ετερόφυλος, είτε ως ομόφυλος – από αυτό που οπαδοί και των δυο αυτών θεωριών ανακαλύπτουν ο καθένας στο χώρο του. **b5-6 Οὐ μεντᾶν...ἐθαύμαζον...καὶ ἐφοίτων:** *‘Μα τότε εγώ (: αν μπορούσα να πω) δεν θα θαύμαζα εσένα για την σοφία σου και ούτε θα βρισκόμουν τώρα κοντά σου...’*. Οι δυνητικές οριστικές ιστορικού χρόνου *‘οὐκ ἂν ἐθαύμαζον καὶ οὐκ ἂν ἐφοίτων’* δηλώνουν το αντίθετο του πραγματικού και λειτουργούν ως αποδόσεις στην απύσχα υπόθεση *‘εἰ εἶχον εἰπεῖν = αν μπορούσα να πω’*. Να παρουσιάζει όντως ο Πλάτων τον Σωκράτη ως αδαή απέναντι στα ερωτήματα της Διοτίμας, αυτό είναι και παράδοξο και ακατανόητο. Έχουν δίκιο οι σχολιαστές, όταν διστάζουν να αποδώσουν ό,τι ακολουθεί στις αντιλήψεις του *‘ιστορικού’* Σωκράτη, αλλά δέχονται ότι απλώς του αποδίδονται (Vlastos, *‘Πλατωνικές Μελέτες’*, Μ.Ι.Ε.Τ. σ.50, σημ.58). **b7 ἔστι γὰρ τοῦτο τόκος:** είναι η απάντηση στο προηγούμενο ερώτημα *‘τί τοῦτο τυγχάνει ὄν τὸ ἔργον;’* ενν. του *‘έρωτα’*. **b7-8 ἐν καλῷ:** *‘δημιουργία μέσα στην ομορφιά’*, με την έννοια ότι η *‘ομορφιά’* διεγείρει και αφυπνίζει την ανάγκη του ανθρώπου για δημιουργία.

206c1-2 κυοῦσιν...πάντες ἄνθρωποι: *‘όλοι οι άνθρωποι κουβαλούν μέσα τους γεννήματα – σπέρματα’*, ή πιο σωστά *‘όλοι κουβαλούν μέσα τους την σπερματική δημιουργικότητα’*. **c2-3 καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ την ψυχήν:** και οι δυο εμπρόθετοι συντάσσονται με το *‘τόκος’*, κι όχι με το *‘ἐν καλῷ’*. Αναφέρεται στην ενδιάθετη σ’ όλα τα έμβια όντα σπερματική βιολογική αναπαραγωγή, αλλά και στην διανοητική ενδιάθετη στο νου πνευματική σύλληψη – δημιουργία. Εδώ τώρα ο Πλάτων βάζει τι προϋποθέσεις για τον διαχωρισμό του *‘έρωτα’* σε *‘ετερόφυλο’*

(κυοῦσι κατὰ τὸ σῶμα) και σε ‘ομόφυλο’ (κυοῦσι κατὰ τὴν ψυχὴν). Ο ‘ετερόφυλος’ ἐρώτας βρίσκεται στην ἀνάγκη των δυο φύλων για σωματική επαφή. Ἀντιθέτως – και ἐδῶ βρίσκεται η καινοτομία του Πλατωνικοῦ ομόφυλου ἐρωτισμοῦ – ο ‘ομόφυλος’ ἐρώτας γίνεται για την μετάδοση, ὅπως θα πει στην συνέχεια η Διοτίμα, των ὁποίων ψυχικῶν γνωρισμάτων του ‘εραστή’ στον ‘ἐρώμενο’ νέο. **c3-4 τίκτειν ἐπιθυμεῖ:** ‘εκφράζει την ἐπιθυμία για δημιουργία’. **c4-5 ἐν μὲν αἰσχροῦ...ἐν δὲ τῷ καλῷ:** ‘σε συνθήκες δυσμορφίας και ασχήμια....σε συνθήκες κάλους και ομορφιάς’. **c5-6 ἡ γὰρ ἀνδρὸς...τόκος ἐστίν:** ενν. ὅτι ‘η ἐρωτική συνένωση μεταξύ ετεροφύλων εἶναι μία δημιουργία’, και προφανῶς ἔχει στον νου του την ‘τεκνοποίηση’. Η Διοτίμα (:ο Πλάτων) ξεκινά την διαπραγματεύση με τον ‘ετερόφυλο’ ἐρώτα για λόγους τακτικής και πειθαρχίας. Ο σκοπὸς του βέβαια εἶναι να φτάσει και να αποθεώσῃ τον ‘ομόφυλο’, ὄχι ὁμως με την μορφή που τον γνωρίζουμε εμεῖς, ἀλλὰ με μία περίεργη λογική που περνά μέσα ἀπὸ τον ‘διδασκτισμό’ και την ‘ομοιοπαθητική’. Ὅτι ἕνας ἄνδρας δεν μπορεί να ἐρωτευθεῖ μία ὁμορφη γυναίκα για κανένα ἄλλο λόγο, εἰμὴ μόνο για ‘τεκνοποίηση’, εἶναι μια ἀποψη που ξενίζει. Ἐνταγμένη ὁμως μέσα στην ἐλληνική κοινωνία της εποχῆς – ἔστω κι αν βρισκόμαστε στο τέλος της κλασσικῆς ἀρχαιότητος – εἶναι ἀπολύτως δικαιολογημένη. Οἱ ἀνάγκες για στρατιωτική οργάνωση σε συνδυασμό με την καθημερινή ἀνασφάλεια και ἀβεβαιότητα τους υποχρέωναν να βλέπουν το γυναικεῖο κάλλος ὡς μέσον τεκνοποίησης, κι ὄχι ικανοποίησης ἐνὸς ἐσωτερικοῦ ἀνδρικοῦ ἐρωτισμοῦ, ἢ κάποιας αισθητικῆς ευαισθησίας προς αὐτό. **c6 τοῦτο...τὸ πρᾶγμα:** i.e. ‘ὁ τόκος = ἡ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς συνουσία’. Ο χαρακτηρισμὸς της ετερόφυλης συνενώσεως θεωρεῖται ὅτι ἔχει ‘θεϊκά’ χαρακτηριστικά (θεῖον) ὄχι λόγω της ἡδονῆς που προσφέρει, ἀλλὰ για λόγους τελείως διαφορετικοῦς, ὅπως θα δείξει η Διοτίμα ἀμέσως με τα λόγια της. **c7 καὶ τοῦτο:** ὁ.π. **ἐν θνητῷ ὄντι τῷ ζῳῷ:** i.e. ‘ἐν τῷ ζῳῷ ὄντι θνητῷ’, ο ἐμπρόθετος δηλώνει τον τόπο στο ‘ἔνεστιν’, η μετχ. εἶναι ἀναφορική – ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς, και το ἐπίθετο εἶναι κανονικὸ κατηγορούμενο στην μετχ. **ἀθάνατον:** κατηγορηματικὸς προσδιορισμὸς του τρόπου. **c7-8 ἡ κῆσις καὶ ἡ γέννησις:** ἐπεξηγήσεις, ‘η ἐνδιάθετη – ἐμφυτη στον ἄνθρωπο σπερματικότητα, και η ἐκφορὰ ἐνὸς δημιουργήματος’. **c8 τὰ δὲ:** ‘κι αὐτά’, αιτιατική, υποκ. στο ἀπαρέμφατο. Δεν ἀναφέρεται ἀποκλειστικά στην ‘κῆσιν ~ γέννησιν’, γιατί αὐτά βρίσκονται ἐν δυνάμει σ’ ὅλους τους ἀνθρώπους, ἀλλὰ στην ευκαιρία που θα πάρουν αὐτά τα δυο, ὥστε να ἐνεργοποιηθοῦν. **ἐν τῷ ἀναρμόστῳ ἀδύνατον γενέσθαι:** ‘σε ἕνα ἀκατάλληλο περιβάλλον εἶναι ἀδύνατον να ἐνεργοποιηθοῦν’, κι ὄχι ‘να γίνουν’.

d1-2 τὸ δὲ καλὸν ἁρμόττον: ‘ἀντιθέτως η ομορφιά εἶναι κατάλληλο περιβάλλον’, ενν. ὅτι ‘για να διεγερθεῖ η διάθεση του καθενὸς ἀνθρώπου ὥστε να ἐνεργοποιηθεῖ μέσα του η ἐνδιάθετη σπερματική δυνατότητα πάσης φύσεως δημιουργίας (σωματικῆς – πνευματικῆς), ἀπαιτεῖται η θέα του ‘κάλους’ της ‘ομορφιάς’. **d2 Μοῖρα οὖν καὶ Εἰλείθυια:** Κατηγορούμενα στο ‘ἐστὶ’. Και οἱ δυο εἶναι θεότητες που σχετίζονται με την ‘γέννηση’. οἱ ‘Μοῖρες’ συμβάλλουν στον προσδιορισμὸ της μελλούσης ζωῆς του νεογέννητου, ἐνῶ η ‘Εἰλείθυια’ στον τοκετό της μητέρας. Και οἱ δυο μαζί θεωροῦνται ἀπαραίτητες βοηθοὶ στην γέννα: η ‘Εἰλείθυια’ θεωρεῖτο κόρη του Δία και της Ἥρας (Ἡσίοδ. Θεογ. 922· Πίνδ. Νεμ.7,1), και ἦταν αὐτή που προκαλοῦσε τις ‘ὠδίνες’ προκειμένου να ἐπέλθει ο τοκετός ὡς ‘μογοστόκος Εἰλείθυια’ (Ἰλ. 16,187· 19,103), και μάλιστα βοήθησε την Ἀλκμήνη να γεννήσῃ τον Ἡρακλή (Ἰλ. 19,119). Ο ‘Μοῖρες’ μαζί με την ‘Εἰλείθυια’ εἶχαν ἐνεργὸ ρόλο στους τοκετούς (Πίνδ. Ὀλυμπ. 6,41/2). Η παρουσία τους επικαλεῖται για λόγους συμβολισμοῦ. **ἡ Καλλονή:** Ὑποκείμενο με την ἐννοια ὅτι στον ‘τοκετό’ στον ὁποῖον ἀναφέρεται τώρα η Διοτίμα, τον ρόλο των ‘βοηθῶν’ παίζει το προσωποποιημένο κάλλος, δηλ ‘η Καλλονή’, ἀφού η ‘ομορφιά’ εἶναι αὐτή που διεγείρει τις ἐνδιάθετες στους ἀνθρώπους σπερματικὲς δυνατότητες παραγωγῆς, εἴτε σωματικῆς εἴτε πνευματικῆς. **d3-4 ὅταν μὲν καλῷ προσπελάξῃ τὸ κυοῦν:** ‘ὅταν λοιπὸν αὐτὸ το ὄν που ἔχει μέσα του ἐνδιάθετη την σπερματική δημιουργικότητα (τὸ κυοῦν) ἐρθεῖ κοντά σε ομορφιά (καλῷ)’. **d4 διαχεῖται:** ‘διαμοιράζεται’. **d5 τίκτει τε καὶ γεννᾷ:** ‘προχωρεῖ σε μία δημιουργία και την ἐμφανίζει προς τα ἔξω’. **d6 συσπειροῦται:** ‘συρρικνώνεται – μαζεῦει’. **ἀποτρέπεται:** ‘ἀπομακρύνεται’. **ἀνείλλεται:** ‘περισφίγγεται’. **d7 ἴσχον τὸ κῆμα χαλεπῶς φέρει:** υποκείμενο ενν. ‘τὸ κυοῦν’, ‘κατακρατώντας μέσα του αὐτὴν την σπερματική δημιουργικότητα ὑποφέρει’, διότι δεν του δίνεται η ευκαιρία να την ἐμφανίσῃ προς τα ἔξω λόγω της δυσμορφίας που επικρατεῖ. **d8 τῷ κυοῦντί:** ‘στο ὄν ἐκεῖνο που μέσα του διαθέτει την σπερματική δημιουργικότητα’, δοτική προσωπική στο

‘γέγονε’. **σπαργῶντι**: έναρθρη μτχ. του ρ. ‘σπαργάω = διογκώνομαι – πρήζομαι’, ‘επειδή λοιπόν βρίσκεται σε κατάσταση πρηξίματος’, ενν. ‘επειδή δεν του δίνεται η ευκαιρία να βγάλει προς τα έξω αυτό που έχει μέσα του’. **ἡ πτοίησις**: ‘η αναστάτωση’, ‘πτοίησις : πτόησις’.

e1 διὰ τὸ...ἀπολύειν: εμπρόθετος της αιτίας, υποκείμενο στο απαρέμφατο ενν. η αιτιατική ‘τὸ καλόν’ και η ενδιάμεση γενική ‘μεγάλης ὠδίνος’ συντάσσεται με το απαρέμφατο ως γενικής της απομάκρυνσης – απαλλαγής, ‘διότι απαλλάσσει η ομορφιά από τον μεγάλο πόνο του τοκετού’. **τὸν ἔχοντα**: ενν. ‘τὸ κάλλος = την ομορφιά’. Αυτό που ενν. είναι το εξής: ‘οι άνθρωποι νοιώθουν μεγάλη αναστάτωση όσον αφορά την ομορφιά, διότι η ομορφιά αυτή απαλλάσσει από του πόνους του τοκετού εκείνον που την έχει αυτήν την ομορφιά’, και τον απαλλάσσει, ‘διότι η ομορφιά ενεργοποιεί μέσα τους τις ενδιάθετες σπερματικές δημιουργικότητες, ώστε να βρουν τρόπο να εμφανιστούν προς τα έξω ως δημιουργήματα’. Άρα όπως απαλλάσσεται μία γυναίκα από τους πόνους του τοκετού με την γέννα, έτσι απαλλάσσεται και ο οιοσδήποτε άνθρωπος. **e2 οὐ τοῦ καλοῦ ὁ ἔρως**: ‘ο έρωτας δεν έχει ως γνώρισμά του την ομορφιά’. Η Διοτίμα κάνει μία σοβαρή διάκριση ανάμεσα στην αντίληψη που κυκλοφορούσε έως τότε, ότι ο έρωτας είναι δήθεν ‘όμορφος’, με την δική της πεποίθηση ότι ο έρωτας αναζητεί συνθήκες ομορφιάς, ώστε να βρει την ευκαιρία η σπερματική ενδιάθετη δημιουργικότητά του να παραγάγει ένα αποτέλεσμα. **e5 Τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ τόκου**: ενν. ‘ὁ έρως έστι’. Η γενική κατηγορηματική της ιδιότητας, ό.π. **e8 ὡς θνητῷ**: ενν. ‘ὄντι’, ‘προκειμένου για ένα ον που είναι θνητό’.

207a1 ἀθανασίας δὲ ἀναγκαῖον ἐπιθυμεῖν: ενν. ‘τὸν έρωτα’ ως υποκ. στο απαρέμφατο. Αυτή είναι η τρίτη προκειμένη του μέχρι στιγμής συλλογισμού της Διοτίμας:

(i) έρωτας = εκφορά προς τα έξω (έρως τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ τόκου <έστί>, 19)

(ii) εκφορά προς τα έξω = αθάνατη (ἀθανατον...ή γέννησις, 21)

(iii) ο έρωτας = επιθυμία για αθανασία (ἀθανασίας...ἐπιθυμεῖν, 22).

μετὰ ἀγαθοῦ: ‘μέσα σε συνθήκες καλοσύνης’. Δεν πρέπει να αιφνιδιαστούμε που τώρα η Διοτίμα στην θέση της μέχρι τώρα ‘ομορφιάς’ ως κατάλληλης συνθήκης και περιβάλλοντος για τον έρωτα βάζει την ‘καλοσύνη’. Ήδη έχει προνοήσει ώστε ‘ομορφιά (τὸ καλόν)’ και η ‘καλοσύνη (τὸ ἀγαθόν)’ να βρίσκονται στην ίδια ακριβώς θέση απέναντι στον έρωτα ως συνθήκες κατάλληλες για την εκδήλωσή του (Μέρος 3^ο, 204e1-5). **ἐκ τῶν ὁμολογημένων**: ‘με βάση αυτά που έχουμε αποδεχθεί’. **a2 εἴπερ τοῦ ἀγαθοῦ ἑαυτῷ εἶναι ἀεὶ ἔρως ἐστίν**: η σύνταξη έχει ταλαιπωρήσει τους εκδότες, και γι’ αυτό προτείνουν την γραφή: ‘εἴπερ τοῦ τἀγαθὸν ἑαυτῷ εἶναι ἀεὶ ἔρως ἐστίν’, με το έναρθρο απαρέμφατο ‘τοῦ εἶναι’ ως γενική κατηγορηματική – ιδιότητας ό.π., και την αιτιατική ‘τ(ὸ) ἀγαθόν’ υποκείμενο στο έναρθρο απαρέμφατο: ‘ο έρωτας έχει την ιδιότητα να υπάρχει το καλό στον ιδιον’. Όμως διατηρώντας την γραφή του κειμένου έχουμε την εξής συντακτική σειρά των λ.: ‘έρως ἐστίν τοῦ ἀγαθοῦ εἶναι ἑαυτῷ ἀεὶ’, όπου ‘έρως’ είναι το Υποκείμενο, η γενική ‘τοῦ ἀγαθοῦ’ είναι γενική κατηγορηματική της ιδιότητας στο ‘ἐστίν’, και το απαρέμφατο ‘εἶναι’ ως επεξήγηση μαζί με την δοτική προσωπική: ‘ο έρωτας έχει την ιδιότητα του καλού, δηλ. να υπάρχει στον ιδιον’. Είτε με την μια, είτε με την άλλη σύνταξη, η πρόταση είναι φαινομενικά υποθετική, αλλά επειδή εκφράζει ένα αδιαμφισβήτητο γεγονός, μετατρέπεται σε αιτιολογική, (το ίδιο: ‘εἴπερ...ἐρῶσιν’, Μέρος 3^ο, 205b1). Το νόημα βέβαια είναι συνταρακτικό, και επακόλουθο της μέχρι στιγμής αναλύσεως του έρωτα που επεχείρησε η Διοτίμα (: Σωκράτης)· δηλ. ο ‘ερωτευμένος’ είναι ‘ερωτευμένος’ με τον εαυτό του, κι όχι με το αντικείμενο του έρωτά του. Αυτός είναι ο ‘Πλατωνικός έρωτας’. **a3 καὶ τῆς ἀθανασίας τὸν έρωτα εἶναι**: αυτό είναι το συμπέρασμα του πιο πάνω συλλογισμού.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

- Αφού λοιπόν ο έρωτας είναι αυτό εδώ το πράγμα, είπε η Διοτίμα, τότε μπορεί τελικά το ενδιαφέρον και ο συντονισμός των ανθρώπων εκείνων που επιδιώκουν τα καλά πράγματα, να ονομαστεί έρωτας, και με ποιό τρόπο και μέσω ποιās ενεργείας; Τι συμβαίνει λοιπόν να είναι αυτή η πράξη; Μπορείς να πεις;
- Μα τότε, είπα εγώ, σε καμία περίπτωση δεν θα θαύμαζε εσένα, Διοτίμα, για την σοφία σου, και ούτε θα βρισκόμουν τώρα κοντά σου, για να τα μάθω αυτά.
- Ωραία λοιπόν, είπε η Διοτίμα, θα σου πω. Αυτό το έργο είναι μία βιολογική αναπαραγωγή αλλά και πνευματική δημιουργία μέσα στην ομορφιά.
- Ό,τι λες, είπα εγώ, χρειάζεται μαντική τέχνη, και δεν το κατανοώ.
- Τότε εγώ, είπε η Διοτίμα, θα σου το πω πιο κατανοητά. Όλοι οι άνθρωποι, Σωκράτη, είπε η Διοτίμα, κουβαλούν μέσα τους σπερματικές δημιουργίες, οι οποίες είτε αφορούν την σωματική αναπαραγωγή, είτε την πνευματική δημιουργία, και όταν φτάσουν σε μία συγκεκριμένη ηλικία, η φύση μας εκφράζει την επιθυμία για δημιουργία. Όμως δεν μπορεί να δημιουργήσει μέσα σε καθεστώς δυσμορφίας, αλλά μέσα σε καθεστώς ομορφιάς. Έτσι λοιπόν η ερωτικής συνεύρεση ανδρός και γυναικός είναι δημιουργία. Και αυτό το γεγονός είναι κάτι το θεϊκό, και αυτό βρίσκεται μέσα σ' ένα ζωντανό οργανισμό ο οποίος είναι θνητός, ως κάτι το αθάνατο, δηλ. η ενδιάθετη σπερματικότητα και η εκφορά προς έξω του δημιουργήματος. Και αυτά τα δυο είναι αδύνατον να ενεργοποιηθούν μέσα σε ένα ακατάλληλο περιβάλλον. Και η δυσμορφία είναι ακατάλληλο περιβάλλον για κάθε τι θεϊκό, ενώ η ομορφιά είναι κατάλληλο. Έτσι λοιπόν τον ρόλο της Μοίρας και της Ειλειθυίας παίζει η Ομορφιά προκειμένου για την ενεργοποίηση. Γι' αυτούς λοιπόν τους λόγους, όταν αυτό το ον με την ενδιάθετη σπερματική δημιουργικότητα έρθει κοντά σε ομορφιά, εκφράζει μια φιλία και επειδή νοιώθει ευχαρίστηση, διαμοιράζεται και προχωρεί σε μία δημιουργία, και την εμφανίζει προς τα έξω. Αντιθέτως όταν βρεθεί κοντά σε δυσμορφία, τότε γίνεται κακόκεφος και όντας λυπημένος συμμαζεύεται και απομακρύνεται και συσφίγγεται και δεν εμφανίζει δημιουργήματα, αλλά κρατώντας μέσα του αυτήν την σπερματική δημιουργικότητα υποφέρει. Γι' αυτόν τον λόγο στο ον εκείνο που μέσα του διαθέτει την σπερματική δημιουργικότητα, και το οποίο ήδη πλέον βρίσκεται σε κατάσταση πρηξίματος, η αναστάτωση είναι πολύ μεγάλη προκειμένου για την ομορφιά, επειδή η ομορφιά αυτή απαλλάσσει από τους πόνους του τοκετού αυτόν που την έχει. Άρα λοιπόν, Σωκράτη, είπε η Διοτίμα, ο έρωτας δεν έχει ως γνώρισμά του την ομορφιά, όπως εσύ πιστεύεις.
- Τότε ποιό γνώρισμα έχει;
- Την εκφορά προς τα έξω και την δημιουργία μέσα σε συνθήκες ομορφιάς.
- Ας είναι, είπα εγώ.
- Σίγουρα έτσι είναι, είπε η Διοτίμα. Γιατί όμως έχει ως γνώρισμά του την εκφορά προς τα έξω; Διότι η εκφορά προς τα έξω προκειμένου για ένα θνητό ον είναι κάτι που εμφανίζεται πάντοτε και είναι και αθάνατη. Και έτσι είναι ανάγκη ο έρωτας να επιθυμεί την αθανασία σε συνθήκες κολοσύνης με βάση τα όσα έχουμε παραδεχθεί, αφού ο έρωτας έχει την ιδιότητα της καλοσύνης, δηλ. να υπάρχει αυτή στον ίδιον πάντοτε. Είναι λοιπόν υποχρεωτικό με βάση αυτόν τον συλλογισμό ο έρωτας να έχει και την ιδιότητα της αθανασίας.